

STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning til folkeskolens prøve i valgfaget musik

Obligatorisk prøve i 8. klasse

Indhold

Indledning	3
1. Praktisk/mundtlig prøve	5
1.1 Oversigt over prøveforløbet	5
1.2 Prøveform og prøvens forløb	6
1.2.1 Undervisningsbeskrivelse	7
1.2.2 Gruppedannelse	8
1.2.3 Lodtrækning af færdigheds- og vidensområde	8
1.2.4 Disposition til brug ved prøven	8
1.2.5 Vejledning frem mod prøven	9
1.2.6 Information til eleverne	9
1.3 Hjælpemidler	10
1.4 Bedømmelse og vurderingskriterier	10
1.4.1 Vurderingskriterier	10
1.4.2 Bedømmelse	11
1.4.3 Censors rolle	12
Bilag 1 Regler for prøven	14
Bilag 2 Eksempel på en undervisningsbeskrivelse	16
Bilag 3 Eksempel på et prøveforløb	17
Bilag 4 Eksempel på en disposition	18
Bilag 5 Vejledende vurderingsskema	20
Bilag 6 Vejledende karakterbeskrivelser	21

Indledning

Prøvevejledningen udfolder de regler og retningslinjer, som gælder for prøverne i folkeskolens fag, og som er fastsat i reglerne for fagene samt i blandt andet prøvebekendtgørelsen og karakterskalabekendtgørelsen.

Læsevejledning

Prøvevejledningen indeholder for hver prøve afsnit om:

- prøveform og prøvens forløb
- hjælpemidler
- bedømmelse og vurderingskriterier.

Prøvevejledningen kan læses fra ende til anden, eller der kan laves nedslag. Den kan printes eller anvendes i digital form.

Ændringer i denne vejledning (oktober 2024)

Der er lavet få præciseringer i denne prøvevejledning i oktober 2024 i forlængelse af spørgsmål fra sektoren og gældende praksis. Der er ikke ændret på gældende praksis i forhold til prøven:

- Afsnit 1.2: Omdøbt fra "Prøvegrundlag, prøveform og prøvens forløb" til "Prøveform og prøvens forløb"
- Afsnit 1.2.: Det er præciseret, at færdigheds- og vidensområderne fortsat kan bruges vejledende i undervisningen.
- Afsnit 1.2.2.: Det er præciseret, at såfremt en elev låner en holdkammerat fra valgfagsholdet, skal denne elev aflægge musikprøven i samme prøvetermin.
- Afsnit 1.2.5.: Det er præciseret, at de to timers vejledning pr. gruppe både indbefatter den praktiske- og mundtlige del af prøven.
- Afsnit 1.3: Tilføjelse af at der ikke må anvendes ChatGPT, WolframAlpha og andre tekstgenererende chatbot-værktøjer.
- Afsnit 1.4.2: Karakterbeskrivelser udgået og indgår som nye bilag og formater i hhv. bilag 5 og bilag 6.
- Bilag 2: Opdatere med nye eksempler på tekster/materiale/links
- Bilag 4: Uddybning af beskrivelsen af musikken og formskemaet

Undervisning i mere end ét praktisk/musisk valgfag

Hvis en elev i 8./9. klasse har modtaget undervisning i mere end ét praktisk/musisk valgfag i 7. og 8./8. og 9. klasse, skal eleven senest den 1. december forud for prøveterminen maj/juni og senest den 1. oktober forud for prøveterminen december/januar meddele skolelederen, om eleven ønsker at aflægge prøve i det frivillige prøvefag.

Flere oplysninger om folkeskolens prøver

Der er en række regler og rammer, som gælder for alle folkeskolens prøver, fx regler for særlige prøvevilkår for elever med funktionsnedsættelser, eksamensbeviser osv. Disse oplysninger findes på [uvm.dk/fp](https://www.uvm.dk/fp) og i de nedenstående vejledninger og retningslinjer.

Love og regler om folkeskolens prøver

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/regler-om-folkeskolens-proever>

Retningslinjer for mundtlige prøver

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/retningslinjer-for-proever/retningslinjer-ved-mundtlige-proever>

Retningslinjer for skriftlige prøver

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proeveafholdelse/retningslinjer-for-proever/retningslinjer-ved-skriftlige-proever>

Censorvejledningen

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/bedoemmelse-og-censur/information-til-censorer/generel-information-til-censorerne>

Vejledning om særlige prøvevilkår og fritagelse

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/proeve-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser>

Information til elever

"Når du skal til prøve: <https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/information-til-elever>

Fælles Mål

De nationale mål for elevernes udbytte af undervisningen er fastsat i Fælles Mål. I Fælles Mål er fagenes formål, kompetenceområder, kompetencemål og tilhørende færdigheds- og vidensområder beskrevet. Du kan finde Fælles Mål, læseplaner og undervisningsvejledninger på EMU: <https://emu.dk/grundskole>

Nyt om folkeskolens prøver – Nyhedsbrev fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

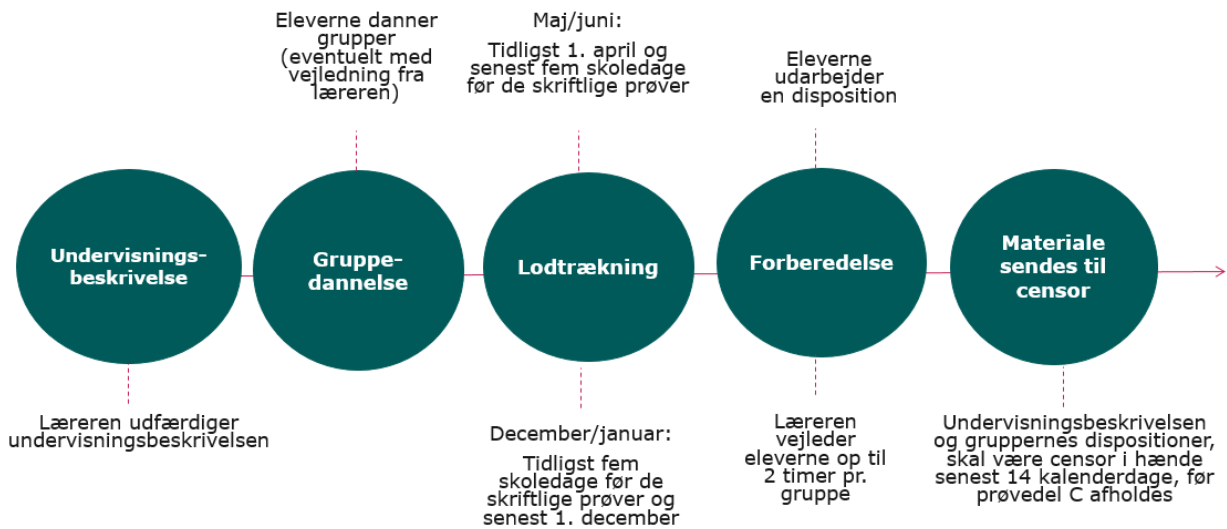
Skoler og lærere kan tilmelde sig nyhedsbrevet Nyt om Folkeskolens Prøver som udsendes hver måned samt efter behov:

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/aktuelt/nyheder-og-orienteringer>

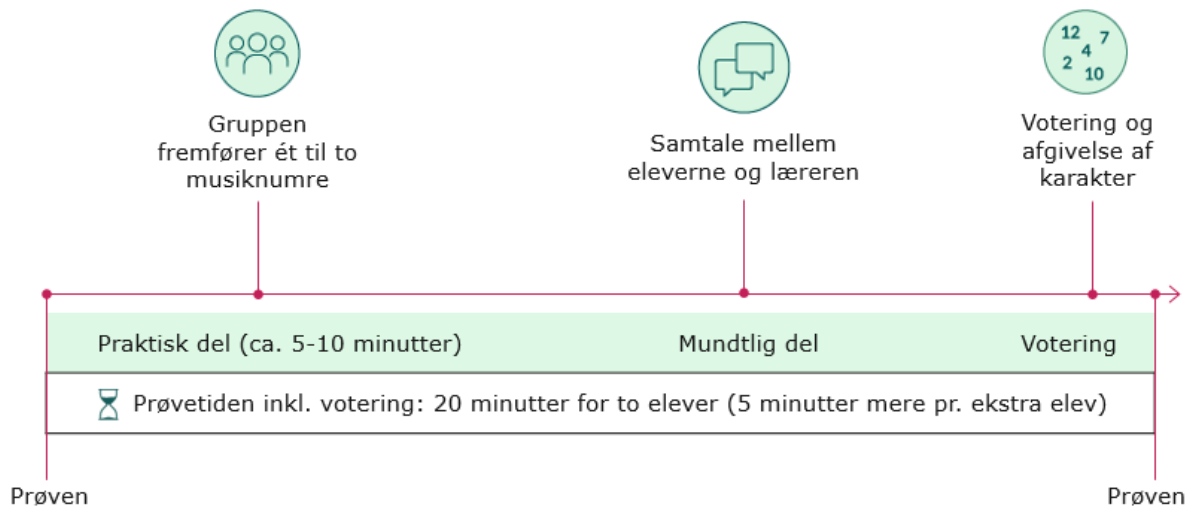
1. Praktisk/mundtlig prøve

1.1 Oversigt over prøveforløbet

Figur 1 Forløbet for prøven

Figur 2 Prøvedagen: Prøvedel C

1.2 Prøveform og prøvens forløb

Prøven skal afspejle undervisningen. Undervisningen skal være foregået ud fra Fælles Mål og skal dække alle fagets kompetenceområder og kompetencemål.

I henhold til vejledningen i Fælles Mål skal undervisningen bygge på det obligatoriske forløb, men eleverne skal arbejde med mere komplekse og omfattende opgaver inden for de tre kompetenceområder. Der arbejdes praktisk og teoretisk, og eleverne skal inddrages i planlægningen af undervisningen, der tager udgangspunkt i fagets indhold og perspektiveres i forhold til de musikrelaterede kulturelle og sociale fællesskaber, som er en del af elevernes dagligdag.

Prøven er en praktisk/mundtlig prøve, der tilrettelægges, så eleverne i grupper på 2-5 elever aflægger prøve samtidig. Forud for gruppedannelse og lodtrækning skal læreren udarbejde en undervisningsbeskrivelse, som skal udleveres til eleverne forud for lodtrækning af færdigheds- og vidensområde. Eleverne danner grupper eventuelt med vejledning fra læreren.

Gruppen trækker et af de fem færdigheds- og vidensområder inden for kompetenceområdet musikforståelse. De fem færdigheds- og vidensområder er: musikliv, musikoplevelse, musikhistorie, musikanalyse og musik i medier. Gruppen udarbejder en disposition, som skal danne grundlag for den mundtlige del af prøven. I undervisningen frem mod prøven giver læreren vejledning i op til 2 timer pr. gruppe.

Prøven består af to dele, som ligger i umiddelbar forlængelse af hinanden: Den praktiske del, hvor gruppen fremfører deres musik, og efterfølgende den mundtlige del, hvor gruppen eksamineres ud fra den disposition, de har udfærdiget på baggrund af det lodtrukne færdigheds- og vidensområde

Prøven foregår i følgende rækkefølge:

Første del: Den praktiske del

1. Til den praktiske del skal eleverne først kort præsentere gruppen med navne, instrument og titler på musikken.
2. Herefter fremfører eleverne deres musik i 5-10 minutter, svarende til 1-2 musiknumre. Gruppen vælger selv den musik, de vil fremføre til prøven. Det må gerne være noget, som gruppen selv har skabt, fx egne kompositioner. Eleverne har frem til prøven øvet i undervisningen og evt. i fritiden og undervejs fået undervisning og vejledning af læreren.

Anden del: Den mundtlige del

3. Den mundtlige del starter med, at hver elev præsenterer sin rolle og sine musikfaglige overvejelser og beslutninger i den praktiske del. Derefter redegør gruppens medlemmer i fællesskab for musikkens form og arrangement, herunder musikkens opbygning, musikalske valg og/eller andre relevante elementer.
4. Dernæst kommer gruppen med et kort oplæg, som skal danne udgangspunkt for en reflekterende samtale mellem lærer/censor og elever. Elevernes korte oplæg tager udgangspunkt i en disposition, som gruppen har udarbejdet med udgangspunkt i det

færdigheds- og vidensområde, som gruppen trækker forud for prøven (se nærmere herom i afsnit 1.2.3 om *lodtrækning af færdigheds- og vidensområde* og afsnit 1.2.4 om *disposition til brug ved prøven*).

5. Grupper med to elever eksamineres i den mundtlige del i 20 min. (inkl. karakterfastsættelse). Prøvedelen forlænges med 5 min. for hver ekstra elev i gruppen.

Den lærer, der er ansvarlig for undervisningen, er eksaminator ved prøven.

Et eksempel på et prøveforløb kan findes i [bilag 3](#).

1.2.1 Undervisningsbeskrivelse

Læreren udarbejder en undervisningsbeskrivelse som udleveres til eleverne samtidig med, at de trækker deres færdigheds- og vidensområde.

Undervisningsbeskrivelsen omfatter oplysninger om undervisningen på 7. og/eller 8. klassesetrin inden for hvert af de tre kompetenceområder:

- Musikudøvelse
- Musikalsk skaben
- Musikforståelse

I undervisningsbeskrivelsen anføres oplysninger om organisationsform. Herunder beskrives det, hvordan undervisningen har været organiseret, og hvilke arbejdsformer, der har været brugt, ture ud af huset, koncerter afholdt af eleverne på skolen eller andre steder samt andre undervisningsformer. Desuden kan man her tilkendegive graden af elevmedindflydelse på valg af indhold, tema/emne samt arbejds- og undervisningsformer.

Undervisningsbeskrivelsen skal for censor være overskuelig og nem at læse i forhold til, hvordan der er arbejdet med de tre kompetenceområder. En fyldestgørende undervisningsbeskrivelse er også med til at give eleverne et overblik over såvel deres undervisningsforløb som det faglige stof, der er gennemgået. Dette kan være en hjælp i øve- og fordybelsesfasen, den praktiske del og den efterfølgende mundtlige del.

Det kan være hensigtsmæssigt at lade årsplanen og den derudfra planlagte og gennemførte undervisning danne grundlag for undervisningsbeskrivelsen. Beskrivelsen opbygges ud fra, hvilke kompetenceområder og færdigheds- og vidensområder, der har dannet grundlag for forløbene, og hvordan disse er blevet evalueret. Det skal fremgå af undervisningsbeskrivelsen, hvilke undervisningsmidler der har været anvendt i undervisning i faget på skolen på henholdsvis 7. og/eller 8. klassesetrin.

For at sikre, at eleverne får et solidt udgangspunkt med hensyn til prøven, kan det tilstræbes, at læreren løbende noterer oplysninger om undervisningens indhold, form og forløb, så der ved undervisningens slutning er udarbejdet en undervisningsbeskrivelse.

Skolelederen sikrer med sin underskrift, at undervisningsbeskrivelsen er i overensstemmelse med regler og retningslinjer for prøven, inden den udleveres til eleverne og sendes til censor. Undervisningsbeskrivelsen (og elevernes dispositioner) skal være censor i hænde 14 kalenderdage før prøven.

Se et eksempel på et uddrag af en udfyldt undervisningsbeskrivelse i [bilag 2](#). Eksemplet er blot tænkt som inspiration, og undervisningsbeskrivelsen kan derfor se ud på mange måder, alt efter hvordan undervisningen er tilrettelagt.

1.2.2 Gruppetannelse

Det er lærerens ansvar at sørge for gode rammer omkring gruppedannelsesprocessen. Eleverne kan med fordel opfordres til at danne grupper ud fra deres forskellige kompetencer, så gruppens medlemmer tager hensyn til og udnytter hinandens styrker, og at de samtidig støtter hinanden. Det er hensigtsmæssigt, at grupperne er blevet dannet i god tid inden lodtrækningstidspunktet, og at de har besluttet sig for, hvad de vil spille, hvem der gør hvad, og at de er godt i gang med at arrangere, evt. komponere og øve sig.

For at kvalificere gruppedannelsen kan det desuden være hensigtsmæssigt, at læreren løbende i 7. og 8. klasse sammensætter forskellige mindre arbejdsgrupper, så eleverne prøver at arbejde sammen med så mange som muligt.

Hvis det viser sig nødvendigt, kan en gruppe gøre brug af en eller flere klassekammerater fra valgfagsholdet til at hjælpe til ved den praktiske del af prøven. Hvis en gruppe eksempelvis mangler en bassist i deres musikfremførelse, kan det være meningsfuldt at "låne" en holdkammerat fra valgfagsholdet, der har samme prøvetidspunkt. Man skal dog være opmærksom på, at denne elev også selv skal til prøve, og det anbefales derfor, at man kun "låner" hinanden i meget begrænset omfang. Bemærk, at holdkammeraten først kan deltage som hjælper ved andres prøve efter selv at have aflagt prøve. Det er kun muligt at låne en klassekammerat til den praktiske del af prøven. Derfor skal klassekammeraten ikke medregnes, når længden på den mundtlige del af prøven fastlægges.

1.2.3 Lodtrækning af færdigheds- og vidensområde

Gruppen trækker forud for prøven et færdigheds- og vidensområde inden for kompetenceområdet musikforståelse. De fem færdigheds- og vidensområder inden for kompetenceområdet musikforståelse er:

- Musikoplevelse
- Musikliv
- Musikhistorie
- Musikanalyse
- Musik i medier

Lodtrækning af færdigheds- og vidensområde til brug ved prøveafholdelse i prøvetidspunktet maj/juni foregår senest fem dage før de skriftlige prøver påbegyndes og tidligst d. 1. april. Lodtrækning af færdigheds- og vidensområde til brug ved prøveafholdelse i prøvetidspunktet december/januar kan tidligst ske fem skoledage, før de skriftlige prøver påbegyndes og skal senest ske 1. december.

1.2.4 Disposition til brug ved prøven

Gruppen udarbejder forud for prøven og med vejledning fra læreren en disposition, som skal danne basis for den mundtlige del af prøven. Hvis eleverne løbende har arbejdet med logbog, kan den være et redskab for eleverne i deres udarbejdelse af dispositionen. Dispositionen skal i overskrifter indeholde titler på musikken og musikalsk rollefordeling i gruppen samt formskema og evt. grafisk partitur over musikken. Desuden skal dispositionen indeholde de

områder, som gruppen på baggrund af det lodtrukne færdigheds- og vidensområde har arbejdet med frem til prøven, og som eleverne vil uddybe til selve prøven.

Aflevering af disposition for den mundtlige del skal ske, så læreren kan sende dispositionen sammen med undervisningsbeskrivelsen til censor, så den er censor i hænde senest 14 kalenderdage før prøven. Dispositionen indgår ikke i bedømmelsen.

Et eksempel på en disposition til brug ved prøven kan findes i [bilag 4](#).

1.2.5 Vejledning frem mod prøven

I undervisningen frem mod prøven giver læreren vejledning i op til 2 timer pr. gruppe. Det kan være hensigtsmæssigt at lade resten af holdet være med til at give gruppen feedback på udvalgte områder – både inden for den praktiske del og den mundtlige del. De 2 vejledningstimertimer pr. gruppe indbefatter både vejledning i den praktisk- og mundtlige del af prøven.

1.2.6 Information til eleverne

Eleverne skal inden prøven orienteres om prøvekravene, vurderingskriterier og prøvens forløb. Endvidere skal skolens leder sørge for, at eleverne bliver bekendt med regler om udeblivelse fra prøven, anvendelse af hjælpemidler, konsekvenser af at komme for sent samt klageprocedure og klagefrister.

Det er vigtigt, at eleverne er klar over, at prøven udgør en helhed, som både består af den praktiske og den mundtlige del, at eleverne bedømmes individuelt og at der gives én karakter til hver enkelt elev.

Eleverne skal, i forbindelse med, at de trækker deres færdigheds- og vidensområde, have en kopi af undervisningsbeskrivelsen samt en tidsplan for den vejledning, de kan modtage af faglæreren i forløbet frem mod prøven.

Undervisningsbeskrivelse, dispositioner og andet prøvemateriale

Undervisningsbeskrivelsen

Faglæreren udarbejder undervisningsbeskrivelsen efter reglerne for prøven.

Skolelederen er ansvarlig for, at undervisningsbeskrivelsen og andet prøvemateriale opfylder kravene til prøven.

Frist for fremsendelse af undervisningsbeskrivelsen og andet prøvemateriale

Undervisningsbeskrivelse med oplysninger om undervisningens indhold inden for fagets tre kompetenceområder, undervisningsform og organisering, elevernes dispositioner samt oplysninger om praktiske forhold vedrørende prøveafholdelsen skal sendes til censor, så materialet er censor i hænde senest 14 kalenderdage før prøven. Censor skal også modtage oplysninger om elever, som aflægger prøve på særlige vilkår.

1.3 Hjælpemidler

Eleverne må anvende alle relevante hjælpemidler. Det kan fx være:

- Egne noter
- Instrumenter eller andre lydgivere, herunder elektroniske
- Tekster, noder, akkorder, formskemaer, anden grafisk notation eller partitur

Hvis gruppen anvender lyd-, film- eller billedeksempler i den mundtlige præsentation, bør det fremgå tydeligt af gruppens disposition. Hvis der anvendes digitale produktioner til prøven, er det lærerens ansvar, at disse reelt er produceret af eleverne i undervisningstiden. Digitale produktioner indgår i den samlede vurdering, men må kun i mindre omfang indgå i prøven og skal da altid suppleres af en live musikudførelse. Det er ikke tilladt at benytte ChatGPT, WolframAlpha og andre tekstgenererende chatbot-værktøjer.

Særlige prøvevilkår

Læs mere om tilrettelæggelse af prøver på særlige vilkår i vejledningen om særlige prøvevilkår og fritagelse:

<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-proever/proevetilrettelaeggelse/proever-paa-saerlige-vilkaar/proeve-paa-saerlige-vilkaar-og-fritagelser>

1.4 Bedømmelse og vurderingskriterier

Prøven tilrettelægges med henblik på at dokumentere graden af målopfyldelse i forhold til væsentlige mål, som er beskrevet i Fælles Mål. Det vil sige, at eleverne skal prøves i forhold til de kompetenceområder, kompetencemål samt færdigheds- og vidensområder, som er gældende for faget.

1.4.1 Vurderingskriterier

Vurderingen af den enkelte elev sker med udgangspunkt i de tre kompetencemål for faget og det færdigheds- og vidensområde, som eleven har trukket og som skal perspektiveres til den praktiske del af prøven. Der er tale om en helhedsbedømmelse, hvor eleverne prøves i musikalske færdigheder og musikfaglig viden.

Vurderingskriterier*Musikalske færdigheder:*

- at træffe kvalificerede valg,
- at turde være eksperimenterende og vise kvalitet i musikfremførelsen og
- at kunne samarbejde og bidrage til det samlede musikalske udtryk.

Musikfaglig viden:

- at have viden i forhold til det lodtrukne færdigheds- og vidensområde,
- at kunne perspektivere det lodtrukne færdigheds- og vidensområde i forhold til den praktiske del,
- at demonstrere viden om betydningen af egen musikalske rolle i forhold til det samlede musikalske udtryk og
- at kunne anvende fagord og begreber.

I kriteriet "musikalske færdigheder" tager vurderingen udgangspunkt i, om eleven kan foretage kvalificerede musikalske valg i forhold til eget og gruppens niveau og i selve kvaliteten af musikkens udførelse. Eleven vurderes på sine musiske, udtryksmæssige og kreative færdigheder og sin evne til at samarbejde og bidrage positivt til det samlede musikalske udtryk.

I kriteriet "musikfaglig viden" tager vurderingen udgangspunkt i, om eleven kan perspektivere det lodtrukne færdigheds- og vidensområde til den praktiske/udøvende del af prøven. Eleven vurderes ligeledes på, om der anvendes relevant fagsprog og musiske begreber i forhold til færdigheds- og vidensområdet, i forhold til musikudøvelsen, samt på, hvorvidt eleven har indsigt og viden om egen rolle i det samlede musikalske udtryk.

1.4.2 Bedømmelse

Der gives individuelle karakterer, selvom det er en gruppeprøve. Det betyder også, at hvis en elev i en gruppe ikke har præsteret det samme som gruppens øvrige medlemmer, må det ikke påvirke de andres karakter negativt.

I vurderingen er det vigtigt både at medtage præstationens positive og negative sider. Det kan fx være i valget af instrument/lydkilde og det, musikgruppen har valgt at fremføre. Her kan eleverne både vise kvalificerede og mindre kvalificerede valg. Hvis en elev ikke mestrer et instrument så godt, er et kvalificeret valg at spille noget enkelt, men sørge for at give det et musikalsk og måske kreativt særpræg. Det kan også være, at det skinner tydeligt igennem, om den enkelte elev har samarbejdet med gruppen eller ej. Hvis en elev mestrer sit instrument særligt godt og samtidig samarbejder og yder positivt til det samlede musikalske udtryk, skal dette også medtages i vurderingen.

Når bedømmelsen foreligger, meddeler eksaminator straks eleven resultatet af bedømmelsen. Bedømmelsen kan meddeles den enkelte elev i gruppens påhør, hvis alle i gruppen er enige herom. Hvis blot én af eleverne i gruppen ikke ønsker en bedømmelse i gruppens påhør, skal bedømmelsen meddeles eleverne individuelt. Dette skal være afklaret inden prøvens begyndelse. Se [bilag 5](#) for vejledende vurderingsskema og [bilag 6](#) for en vejledende karakterbeskrivelse.

Samlet vurdering og absolut karaktergivning

Karakterfastsættelsen sker på baggrund af en samlet vurdering af, i hvilken grad præstationen opfylder de mål, som skal bedømmes efter reglerne for uddannelsen. Bedømmelse af præstationer og standpunkter skal ske på grundlag af de faglige mål, der er opstillet for det pågældende fag (absolut karaktergivning).

Præstationen og standpunktet skal bedømmes ud fra såvel fagets eller forløbets formål som undervisningens beskrevne indhold. Der må ikke tilstræbes nogen bestemt fordeling af karaktererne (relativ karaktergivning) (jf. §§ 12-13 i karakterskalabekendtgørelsen).

Bedømmelse ved mundtlige prøver

Under voteringen ved mundtlige og praktiske prøver må kun censor og eksaminator være til stede. Skolens leder kan tillade, at ikke-erfarne eksaminatorer kan overvære en votering.

Karakteren fastsættes efter drøftelse mellem eksaminator og censor.

Ved uenighed

Hvis censor og eksaminator ikke er enige om en fælles bedømmelse, giver de hver en karakter. Karakteren for prøven er gennemsnittet af disse karakterer afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen.

Hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer, er den endelige karakter den nærmeste højere karakter, hvis censor har givet den højeste karakter. Hvis censor har givet den laveste karakter, er den endelige karakter den nærmeste lavere karakter (jf. §14 i karakterskalabekendtgørelsen).

1.4.3 Censors rolle

Censor skal:

- påse, at prøverne er i overensstemmelse med målene og øvrige krav i reglerne om faget
- medvirke til at påse, at prøverne gennemføres i overensstemmelse med de gældende regler
- medvirke til at påse, at eleverne får en ensartet og retfærdig behandling, og at deres præstationer får en pålidelig bedømmelse.

Forud for prøven kan censor med fordel tage kontakt til læreren for en drøftelse af prøvens gennemførelse og afklaring af eventuelle spørgsmål. På den måde afklares eventuelle tvivlsspørgsmål inden prøvens start.

Under eksaminationen kan censor stille uddybende spørgsmål til eleverne. Både censor og eksaminator skal tage notater om præstationen og karakterfastsættelsen til brug for skolens leders behandling af eventuelle klagesager. Notaterne skal opbevares i tre måneder efter bedømmelsen er afsluttet, eller en eventuel klagesag er afgjort.

Nærmere information om censur kan findes i Styrelsen for Undervisning og Kvalitets
censorvejledning.

Bilag 1 Regler for prøven

19. Musik

19.1. Prøven er praktisk/mundtlig.

19.2. Der udfærdiges en undervisningsbeskrivelse, som indeholder oplysninger om undervisningens indhold og form inden for fagets kompetenceområder. Det skal fremgå af undervisningsbeskrivelsen, hvilke undervisningsmidler der har været anvendt i undervisningen i faget på skolen på henholdsvis 7. og/eller 8. klassetrin.

19.3. Prøven foregår i grupper bestående af 2-5 elever.

19.4. Prøven består af to dele. Den praktiske del, hvor gruppen fremfører deres musik, og efterfølgende den mundtlige del, hvor gruppen eksamineres ud fra den disposition, de har udfærdiget på baggrund af det lodtrukne færdigheds- og vidensområde inden for kompetenceområdet musikforståelse.

19.5. Gruppen trækker et færdigheds- og vidensområde inden kompetenceområdet musikforståelse. Lodtrækning af færdigheds- og vidensområde til brug ved prøveafholdelse i prøvetermin maj/juni kan senest ske fem skoledage, før de skriftlige prøver påbegyndes og tidligst 1. april. Lodtrækning af færdigheds- og vidensområde til brug ved prøveafholdelse i prøvetermin december/januar kan tidligst ske fem skoledage, før de skriftlige prøver påbegyndes og skal senest ske 1. december. I undervisningen frem mod prøven giver læreren vejledning i op til 2 timer pr. gruppe.

19.6. Gruppen udarbejder forud for prøven, og med vejledning fra læreren, en disposition, som skal danne basis for den mundtlige del af prøven. Dispositionen skal indeholde perspektivering i overskrifter af det lodtrukne område til den praktiske del af prøven samt titler på musikfremførelsen.

19.7. Den praktiske del af prøven består af fremførelsen af ét til to musiknumre efter elevernes eget valg med en varighed på 5-10 minutter.

19.8. Den mundtlige del af prøven foregår mellem gruppen, eksaminator og eventuelt censor. Prøven indledes med, at hver elev præsenterer sin rolle og sine musikfaglige overvejelser i den praktiske del. Gruppen skal i fællesskab redegøre for musikkens form og arrangement. Derefter kommer gruppen med et kort oplæg til en samtale, som tager udgangspunkt i den udarbejdede disposition. Den mundtlige del af prøven foregår i umiddelbar forlængelse af den praktiske prøve. Ved prøven må der anvendes alle de fagspecifikke hjælpemidler, som har været anvendt i den daglige undervisning. Fagspecifikke hjælpemidler, som ikke kan medbringes eller opbevares lokalt, kan efter skolelederens nærmere anvisninger tilgås via internettet.

19.9. Prøvetiden for den mundtlige del er for grupper med to elever 20 minutter inkl. karakterfastsættelse. Prøvetiden forlænges med 5 minutter for hver ekstra elev.

19.10. Der prøves i

Musikalske færdigheder

- at træffe kvalificerede valg,
- at turde være eksperimenterende og vise kvalitet i musikfremførelsen og
- at kunne samarbejde og bidrage til det samlede musikalske udtryk.

Musikfaglig viden

- at have viden i forhold til det lodtrukne færdigheds- og vidensområde,
- at kunne perspektivere det lodtrukne færdigheds- og vidensområde i forhold til den praktiske del,
- at demonstrere viden om betydningen af egen musikalsk rolle i forhold til det samlede musikalske udtryk og
- at kunne anvende fagord og begreber.

19.11. Eleverne bedømmes individuelt. Der gives én karakter til hver elev. Dispositionen indgår ikke i bedømmelsen.

Kilde: Bilag 1 til prøvebekendtgørelsen.

Bilag 2 Eksempel på en undervisningsbeskrivelse

Eksempel på et undervisningsforløb, som skal udgøre en del af undervisningsbeskrivelsen.

Et undervisningsforløb på 4 måneder	
Skole	Andersen Skole
Klasse	Musikvalghold 8. årgang
Lærer	Anders Andersen
Forløb og tidsplan	Sangskrivning, komposition og arrangement og sammenspil Januar, februar, marts, april 2024
Kompetenceområder	Musikudøvelse og musikalsk skaben
Kompetencemål	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan udtrykke sig musikalsk i fællesskab med andre • Eleven kan arbejde eksperimenterende med kreative processer i musik
Færdigheds- og vidensområder <i>(Her vælges de færdigheds- og vidensområder, der arbejdes med i forløbet)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Sang, spil, fremførelse og musikudstyr • Sangskrivning, digital produktion, komposition og arrangement
Organisationsform og forløbsbeskrivelse <i>(Her beskrives, hvordan undervisningen har været organiseret, og hvilke arbejdsformer, der har været brugt, ture ud af huset, koncerter, som eleverne har afholdt på skolen eller andre steder samt andre undervisnings former. Desuden kan man her tilkendegive graden af elevmedindflydelse på valg af indhold, tema/emne)</i>	<p>Klassen var inddelt i grupper á 2-5 elever.</p> <p>Eleverne har fået et fælles oplæg og har derefter arbejdet i grupperne, og undervisningen er hver gang afsluttet med en fælles opsamling og plan for næste uges undervisning.</p> <p>I starten af forløbet havde klassen en workshop på 4 timer med en musiker/komponist som inspiration til, hvordan man kan arbejde med komposition.</p> <p>Eleverne har haft stor indflydelse på valg af instrument/lydkilde, på processen og produktet.</p> <p>Forløbet afsluttedes med optræden til forårskoncerten på skolen.</p>
Evaluering	Der er gennem hele forløbet blevet evalueret løbende i slutningen af undervisningen. Både elever og lærer har givet mundtlig feedback til hinanden. Desuden afsluttes forløbet med en mundtlig evaluering efter forårskoncerten.
Tekster/materiale/links	<p>"Komponistens ABC" blev udleveret til alle elever ved workshoppen med komponisten.</p> <p>Uddrag fra artikel "Sammenspil i valgfaget" fra emu.dk</p> <p>Gennemgang af forløbet: "Aktiver din indre sangskriver med Thomas Buttenschøn" fra emu.dk</p> <p>Læreroplæg: Gennemgang af musikkens grundelementer: Form, puls, rytme, dynamik, klang, periode, tonalitet.</p> <p>Læreroplæg: Gennemgang af arrangements notering og form: fx intro, vers, omkvæd, bro, vers, omkvæd, mellemstykke, outro.</p>

Lærers underskrift	Skolelederens underskrift

Bilag 3 Eksempel på et prøveforløb

Den praktiske del

Her arbejdes hovedsagelig med kompetenceområderne: musikudøvelse og musikalsk skaben, hvor kompetencemålene er:

- Eleven kan udtrykke sig musikalsk i samarbejde med andre
- Eleven kan arbejde eksperimenterende med kreative processer i musik

Fire elever har i efteråret i 8. klasse fundet sammen og valgt, at de til prøven vil spille "Imagine" af John Lennon og "Gi' mig Danmark tilbage" af Natasha. De fire elever har valgt at spille henholdsvis klaver, sang, bas og trommer på de to numre.

Processen herefter kunne være:

De vil arrangere begge sange, så de passer til de instrumenter, de spiller. Undervejs lytter de til originalindspilningerne, finder bærende musikalske byggesten i sangene, prøver at spille dem, ændrer lidt eller meget på fx feeling, tempo, instrumentering og måske harmonisering. Undervejs noterer de deres ændringer i et formskema, på noder, becifringer eller andet grafisk partitur, så de selv kan huske det, og så de kan fremvise det til den mundtlige del af prøven. Eleverne øver sig løbende i og evt. uden for undervisningstiden, og læreren vejleder og hjælper undervejs.

Den mundtlige del

Her arbejdes hovedsagelig med kompetenceområdet musikforståelse, hvor kompetencemålet er:

- Eleven kan forholde sig kvalificeret til musikalsk praksis og musiks betydning.

Samme gruppe elever trækker ved lodtrækning et af de fem færdigheds- og vidensområder: musikoplevelse, musikliv, musikhistorie, musikanalyse eller musik i medier. De fem færdigheds- og vidensområder kan gå igen flere gange.

Alle grupperne præsenterer derefter på skift for hinanden i klassen deres lodtrukne færdigheds- og vidensområde, og der laves en indledende fælles, kort brainstorm for hver enkelt gruppe på, hvad de kan arbejde med frem til prøven.

Det er en god idé at tage udgangspunkt i de numre, som gruppen har valgt at spille til prøven, så de med det samme er i gang med at perspektivere til det lodtrukne færdigheds- og vidensområde.

Hvis gruppen trækker færdigheds- og vidensområdet "Musikliv" kunne spørgsmålene i brainstormen fx være: Hvorfor skrev John Lennon "Imagine"? Hvad handler sangen om? Hvordan var samfundet, da den blev skrevet? Hvem var John Lennon? Hvilken betydning havde sangen dengang og i dag? Hvad handler sangen "Gi' mig Danmark tilbage" om? Hvorfor synger hun, som hun gør? Hvad er de to sanges budskab? Ligheder og forskelle? Hvordan er stemningen i musikken i forhold til teksten i de to sange? Forskelle og ligheder?

Derudover giver læreren en opstartsvejledning til hver gruppe, hvor læreren kan hjælpe med at strukturere gruppens videre arbejde, så eleverne kan ende med at lave den disposition, som skal danne grundlag for den mundtlige prøve. Eleverne arbejder derefter i fællesskab og uddelegerer, hvem der fremlægger, hvilke punkter på dispositionen.

Bilag 4 Eksempel på en disposition

Dispositionen skal indeholde:

- Formelle oplysninger (skole, holdnavn, fulde navne på gruppens medlemmer, lærer, dato)
- Titler på den fremførte musik og elevernes rolle/instrument i samme
- Formskema og evt. anden form for grafisk partitur over musikken
- Perspektivering af det lodtrukne færdigheds- og vidensområde i punktform

Disposition for prøven i musikvalgfag	
Skole	Andersen Skole
Klasse	Musikvalghold 8. årgang
Elever	Peter Petersen, Helle Hellesen, Said Hussein, Jørgen Jørgensen
Lærer	Anders Andersen
Forløb og tidsplan	Sangskrivning, komposition og arrangement og sammenspil Januar, februar, marts, april 2021
Titel/komponist på numrene	"Imagine" af John Lennon "Gi' mig Danmark tilbage" af Natasja
Elevernes rolle/instrument	Peter Petersen: Klaver på "Imagine" og synthesizer på "Gi' mig Danmark tilbage". Medarrangør på begge numre. Helle Hellesen: Elbas på "Imagine" og "Gi' mig Danmark tilbage". Medarrangør på begge numre. Said Hussein: Sang på "Imagine" og rap på "Gi' mig Danmark tilbage". Medarrangør på begge numre. Jørgen Jørgensen: Trommesæt på "Imagine" og "Gi' mig Danmark tilbage". Medarrangør på begge numre.

Disposition for prøven i musikvalgfag	
Beskrivelse af musikken og formskema	<p>Imagine står i G-dur. Tempoet er roligt; sangen starter stille og bliver mere intens og kraftfuld i omkvædene, hvor trommerne er med.</p> <p>Gruppens arrangement og form: Intro: klaver, bas Vers 1: klaver, bas, sang Vers 2: klaver, bas, sang + trommer fra takt 16 Omkvæd: alle Mellemspil: klaver, bas Vers 3: klaver, bas, sang + trommer fra takt 16 Omkvæd: alle Outro: alle</p> <p>”Gi’ mig Danmark tilbage” står i C-dur. Musikken/vores beat kører i samme tempo i hele sangen.</p> <p>Gruppens arrangement og form: Intro: trommer og rap Vers 1: trommer, synthesizer og rap Vers 2: alle Bro: trommer, bas og rap. Vers 3: alle Bro: trommer, bas og rap Vers 4: alle Vers 5: alle Vers 6: alle Bro: trommer, synthesizer og rap Vers 7: alle Vers 8: alle Outro: alle</p>
Lodtrukne færdigheds- og vidensområde og perspektivering til den praktiske del af prøven	<p>Det lodtrukne område: Musikkiv</p> <p>Perspektivering af musikkiv til ”Imagine” og ”Gi’ mig Danmark tilbage”: Samfundet og tiden, hvor ”Imagine” blev skrevet. Budskab, kunstner og musiklivet generelt i den tid Samfundet og tiden, hvor ”Gi’ mig Danmark ” tilbage blev skrevet. Budskab, kunstneren Natasja og hendes musikkarriere og musiklivet generelt i den tid</p> <p>Perspektivering til musikere, der skriver musik med politiske budskaber. Vi vil blandt andet inddrage Røde Mor, Bob Dylan og U2 i vores perspektivering.</p>

Bilag 5 Vejledende vurderingsskema

Prøven i valgfaget musik	Skole:					Dato:		
Udtrukne færdigheds- og vidensområde	12	10	7	4	02	00	-3	Noter
Musikalske færdigheder (praktisk del)								
At træffe kvalificerede valg								
At turde være eksperimenterende og vise kvalitet i musikfremførelsen								
At kunne samarbejde og bidrage til det samlede musikalske udtryk								
Musikfaglig viden (Mundtlige del):								
At have viden i forhold til det lodtrukne færdigheds- og vidensområde.								
At kunne perspektivere det lodtrukne færdigheds- og vidensområde i forhold til den praktiske del								
At demonstrere viden om betydningen af egen musikalske rolle i forhold til det samlede musikalske udtryk								
At kunne anvende fagord og begreber								
Samlet vurdering								

Bilag 6 Vejledende karakterbeskrivelser

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
12	Fremragende	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven i den praktiske del af prøven viser meget stort engagement og høj kvalitet i musikudførelsen. • Musikudførelsen er præget af meget stort overblik og stor sikkerhed. • Eleven eksperimenterer og i høj grad sætter sit særpræg på musikken fx med variationer, ar rangement eller kompositioner og samtidig udtrykker sig musikalsk i fællesskab med gruppen. • Eleven med stor sikkerhed og på en kvalificeret måde kan gøre rede for sine trufne valg i den praktiske del af prøven. • Eleven viser et stort kendskab til musikforståelse og kan forholde sig kvalificeret til musikalsk praksis og musikkens betydning samt perspektivere til den praktiske del af prøven og til andre relevante områder. • Eleven sikkert og med stort overblik kan anvende musikteoretiske begreber og andre fagord.
10	Fortrinlig	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven i den praktiske del af prøven viser rigtig godt engagement og god kvalitet i musikudførelsen. • Musikudførelsen er præget af godt overblik og god sikkerhed. • Eleven eksperimenterer og sætter sit særpræg på musikken fx med variationer, arrangement eller kompositioner og samtidig udtrykker sig musikalsk i fællesskab med gruppen. • Eleven med sikkerhed og på en kvalificeret måde kan gøre rede for sine trufne valg til den praktiske del af prøven. • Eleven viser kendskab til musikforståelse og kan forholde sig kvalificeret til musikalsk praksis og musikkens betydning samt på relevant vis perspektivere til den praktiske del af prøven og til andre relevante områder. • Eleven godt og med overblik kan anvende musikteoretiske begreber og andre fagord.
7	God	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven i den praktiske del af prøven viser godt engagement og kvalitet i musikudførelsen. • Musikudførelsen er præget af overblik og sikkerhed. • Eleven eksperimenterer i mindre grad og sætter sit særpræg på udførelsen og samtidig udtryk ker sig godt musikalsk i fællesskab med gruppen. • Eleven gør rede for sine trufne valg til den praktiske del af prøven. • Eleven viser kendskab til musikforståelse og kan forholde sig til musikalsk praksis og musikkens betydning og i nogen grad perspektivere relevant til den praktiske del af prøven samt i nogen grad perspektivere til andre områder. • Eleven kan anvende musikteoretiske begreber og andre fagord.
4	Jævn	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven i den praktiske del af prøven viser engagement og kvalitet i musikudførelsen. • Musikudførelsen er jævn og præget af en mindre grad af overblik og sikkerhed. • Eleven eksperimenterer i lav grad og i mindre grad sætter sit særpræg på udførelsen og samtidig i mindre grad udtrykker sig musikalsk i fællesskab med gruppen. • Eleven i nogen grad kan gøre rede for sine trufne valg i den praktiske del af prøven. • Eleven viser mindre kendskab til musikforståelse og i mindre grad kan forholde sig til musikalsk praksis og musikkens betydning og i mindre grad perspektivere til den praktiske del af prøven og andre områder. • Eleven kan i mindre grad anvende i musikteoretiske begreber og andre fagord.

Karakter	Betegnelse	Vejledende beskrivelse
02	Tilstrækkelig	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven i den praktiske del af prøven viser tilstrækkelig grad af engagement og kvalitet i musikudførelsen. • Musikudførelsen er tilstrækkelig, men præget af manglende overblik og nogen usikkerhed. • Eleven eksperimenterer ikke og sætter ikke sit eget særpræg på udførelsen, men udtrykker sig i acceptabel grad i fællesskab med gruppen. • Eleven kun i mindre grad kan gøre rede for sine trufne valg i den praktiske del af prøven. • Eleven viser et begrænset, men dog acceptabelt kendskab til musikforståelse og i tilstrækkelig grad kan forholde sig til musikalsk praksis og musiks betydning og i tilstrækkelig grad kan perspektivere til den praktiske del af prøven og andre områder. • Eleven kan i begrænset omfang anvende musikteoretiske begreber og andre fagord.
00	Utilstrækkelig	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven i den praktiske del viser utilstrækkelig grad af engagement og kvalitet i musikudførelsen. • Musikudførelsen er ringe og præget af manglende overblik og stor usikkerhed. • Eleven eksperimenterer ikke og sætter ikke sit eget særpræg på udførelsen og i utilstrækkelig grad udtrykker sig i fællesskab med gruppen. • Eleven kan ikke i tilstrækkelig grad gøre rede for sine trufne valg i den praktiske del af prøven. • Eleven viser et utilstrækkeligt kendskab til musikforståelse og ikke i tilstrækkelig grad kan forholde sig til musikalsk praksis og musikkens betydning og ikke i tilstrækkelig grad kan perspektivere til den praktiske del af prøven og andre områder. • Eleven kan kun i meget begrænset omfang anvende musikteoretiske begreber og andre fagord.
-3	Ringe	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven i den praktiske del viser ringe grad af engagement og kvalitet i musikudførelsen. • Musikudførelsen er utilstrækkelig og præget af fuldstændig mangel på overblik og stor usikkerhed. • Eleven eksperimenterer ikke og sætter ikke sit eget særpræg på udførelsen og udtrykker sig i ringe grad i fællesskab med gruppen. • Eleven kan ikke gøre rede for sine trufne valg i den praktiske del af prøven. • Eleven viser et ringe kendskab til musikforståelse og kan ikke forholde sig til musikalsk praksis og musikkens betydning og kun i ringe grad kan perspektivere til den praktiske del af prøven og andre områder. • Eleven kan ikke anvende musikteoretiske og andre fagord og begreber.

Vejledning til folkeskolens prøve i valgfaget musik (obligatorisk prøve i 8. klasse)

Redaktion:

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Børne- og Undervisningsministeriet

Grafisk tilrettelæggelse og layout:

Børne- og Undervisningsministeriet

ISBN: . 87-603-3305-7 (web udgave), 3 udgave

Oktober 2024

Publikationen kan ikke bestilles, men den kan hentes på Børne- og Undervisningsministeriets hjemmeside

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til fp@stukuvm.dk

Udgivet af:

Børne- og Undervisningsministeriet

